

MEMORANDWM CYDSYNIAD DEDDFWRIAETHOL

BIL MASNACH

1. Gosodir y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol hwn o dan Reol Sefydlog ("RhS") 29.2. Mae RhS 29 yn rhagnodi bod rhaid gosod Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol, ac y caniateir cyflwyno Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol, gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru os yw Bil Seneddol y DU yn gwneud darpariaeth mewn cysylltiad â Chymru at unrhyw bwrpas sy'n dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol, neu sy'n addasu'r cymhwysedd hwnnw.
2. Cyflwynwyd y Bil Masnach (y "Bil") yn Nhŷ'r Cyffredin ar 7 Tachwedd 2017. Cewch weld y Bil yn:
[Bill documents — Trade Bill 2017-19 — UK Parliament](#)

Amcanion Polisi

3. Yr amcanion polisi a nodir gan Lywodraeth y DU yw darparu dilyniant i fusnesau, gweithwyr a defnyddwyr ledled y DU a sefydlu'r DU fel cenedl fasnachu fyd-eang annibynnol. Er mwyn cefnogi hyn mae'r Bil yn gwneud darpariaeth ynghylch gweithredu cytundebau masnach rhyngwladol; sefydlu Awdurdod Rhwymedïau Masnach a rhoi swyddogaethau iddo; ac yn gwneud darpariaeth ynghylch casglu a datgelu gwybodaeth sy'n ymwneud â masnach.

Crynodeb o'r Bil

4. Noddwr y Bil yw'r Adran Masnach Ryngwladol.
5. Mae pedwar prif swyddogaeth i'r Bil:
 - Mae'n rhoi pwerau i Weinidog y Goron a'r awdurdodau datganoledig wneud rheoliadau er mwyn gweithredu'r Cytundeb ar Gaffael gan Lywodraethau os bydd y DU yn aelod annibynnol o'r Cytundeb hwnnw ar ôl ymadael â'r UE;
 - Mae'n rhoi pwerau i Weinidog y Goron a'r awdurdodau datganoledig wneud rheoliadau er mwyn gweithredu mathau penodol o gytundebau masnach presennol rhwng yr UE a thrydydd gwledydd, megis y Cytundebau Masnach Rydd presennol a lofnodwyd gan yr UE ar ran y DU;
 - Sefydlu Awdurdod Rhwymedïau Masnach i weithredu fframwaith rhwymedïau masnach newydd y DU;
 - Sefydlu porth rhannu data rhwng Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi a chyrrff cyhoeddus a phreifat eraill.

Dyma'r darpariaethau yn y Bil sy'n arbennig o berthnasol i Gymru:

- Cymal 1 – (gweithredu'r Cytundeb ar Gaffael gan Lywodraethau).
- Cymal 2 – (gweithredu cytundebau masnach ryngwladol):
- Rhannau 2 a 3 – (sefydlu'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach; a chasglu a rhannu gwybodaeth am fasnach). Nid ydym o'r farn bod y rhannau hyn yn gwneud darpariaeth at unrhyw ddiben sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad, nac yn addasu'r cymhwysedd hwnnw. Gallai sefydlu Awdurdod Rhwymedïau Masnach gael effaith ar feysydd datganoledig fel amaethyddiaeth a physgodfeydd, fodd bynnag.

Darpariaethau yn y Bil y ceisir cydsyniad ar eu cyfer

6. Rydym yn ystyried ei bod yn ofynnol rhoi cydsyniad ar gyfer Rhan 1 o'r Bil a'i Hatodlenni cysylltiedig ar y sail eu bod yn gwneud darpariaeth at ddiben sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad.
7. **Rhan 1, Cymal 1** – mae'r ddarpariaeth hon yn rhoi pwerau i Weinidogion Cymru weithredu'r Cytundeb ar Gaffael gan Lywodraethau (y Cytundeb). Cytundeb amlochrog (nad yw'n orfodol) o fewn fframwaith Sefydliad Masnach y Byd yw hwn, ac mae'n agor marchnadoedd caffael llywodraethau. Nid yw'r DU yn barti i'r Cytundeb yn ei hawl ei hun, ond mae'n cael ei rhwymo gan y Cytundeb, ac yn cael budd ohono, yn rhinwedd ei haelodaeth o'r UE. Pan fydd yn ymadael â'r UE ni fydd y DU yn cael ei rhwymo gan y Cytundeb mwyach, nac yn cael budd ohono. Nod y DU yw negodi ei ffordd yn ôl i'r Cytundeb fel parti yn ei hawl ei hun, ac mae hynny'n golygu ei bod yn bosibl y bydd angen i ni wneud rheoliadau er mwyn gweithredu'r Cytundeb mewn perthynas â Chymru. Mae'r pwerau a roddir gan gymal 1 yn rhai cydredol, i'r graddau y maent yn arferadwy mewn perthynas â Chymru. Ystyr hynny yw y gall Gweinidog y Goron a Gweinidogion Cymru arfer y pwerau hynny mewn perthynas â phynciau sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad. Rydym yn ystyried, felly, fod cydsyniad yn ofynnol ar gyfer y ddarpariaeth hon.
8. **Rhan 1, Cymal 2** - mae'n rhoi pwerau i Weinidogion Cymru weithredu cytundebau masnach rhyngwladol â thrydydd gwledydd sy'n cyfateb i fathau penodol o gytundebau presennol rhwng yr UE a thrydydd gwledydd. Fel ag yn achos cymal 1, gall Gweinidog y Goron hefyd arfer y pwerau mewn perthynas â Chymru. Bydd y cytundebau masnach rhyngwladol y gallai'r ddarpariaeth hon fod yn gymwys iddynt yn cwmpasu ystod eang o feysydd polisi sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad, gan gynnwys amaethyddiaeth a physgodfeydd. Rydym o'r farn, felly, fod cydsyniad yn ofynnol ar gyfer y ddarpariaeth hon.
9. **Rhan 1, Cymal 3 ac Atodlenni 1, 2 a 3** – mae cymal 3 yn darparu ar gyfer gwahanol fathau o ddarpariaethau y gellid eu gwneud mewn rheoliadau a wneir o dan gymalau 1 a 2. Mae cymal 3 hefyd yn rhoi effaith i Atodlenni 1-3. Mae Atodlen 1 yn gosod cyfyngiadau ar y modd y caiff Gweinidogion Cymru arfer pwerau. Mae Atodlen 2 yn gwneud darpariaeth ar gyfer y weithdrefn sydd i fod yn gymwys i reoliadau a wneir o dan

gymalau 1 a 2. Mae Atodlen 3 yn cynnwys eithriadau i gyfyngiadau yn y setliad datganoli.

10. Gan fod y darpariaethau hyn yn diffinio sut y gall Gweinidogion Cymru arfer y pwerau i wneud rheoliadau a roddir gan gymalau 1 a 2 o fewn eu cymhwysedd datganoledig, mae'r darpariaethau hyn hefyd yn ymwneud â phynciau sydd o fewn cymhwysedd y Cynulliad ac, o ganlyniad, mae cydsyniad yn ofynnol.
11. **Rhan 1, Cymal 4** – mae'r ddarpariaeth hon yn amlinellu sut y dylid dehongli termau penodol o fewn Rhan 1 o'r Bil. Gan fod angen ystyried y ddarpariaeth hon ar y cyd â chymalau 1, 2 a 3, rydym yn ystyried bod cydsyniad yn ofynnol ar gyfer y ddarpariaeth hon.
12. Mae Llywodraeth Cymru o'r farn bod cydsyniad yn ofynnol ar gyfer y darpariaethau hyn gan eu bod yn dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Cynulliad Cenedlaethol Cymru i'r graddau y maent yn ymwneud ag ystod o bynciau sydd yn Rhan 1 o Atodlen 7 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Mae'r pynciau hyn yn cynnwys y canlynol (ond nid ydynt wedi eu cyfyngu iddynt)-

Amaethyddiaeth, garddwriaeth, coedwigaeth, pysgodfeydd a physgota, iechyd a lles anifeiliaid, iechyd planhigion, amrywogaethau a hadau planhigion, datblygu gwledig (pennawd pwnc 1); hybu busnes (pennawd pwnc 4); diogelu'r amgylchedd, gan gynnwys llygredd, niwsans a sylweddau peryglus (pennawd pwnc 6); bwyd a chynhyrchion bwyd, diogelwch bwyd (gan gynnwys pecynnau a deunyddiau eraill sy'n dod i gysylltiad â bwyd), diogelu buddiannau defnyddwyr mewn cysylltiad â bwyd (pennawd pwnc 8); hybu iechyd, atal, trin a lliniaru clefyd, salwch, anaf, anabledd ac anhwylder meddwl (pennawd pwnc 9).

Pwerau i greu is-ddeddfwriaeth

13. Mae Atodlen 2 yn darparu ar gyfer craffu ar reoliadau a wneir o dan gymalau 1 neu 2 gan Senedd y DU a'r deddfwrfeydd datganoledig. Mae rheoliadau a wneir gan Weinidog y Goron neu Weinidogion Cymru, yn gweithredu naill ai ar y cyd neu yn unigol, yn ddarostyngedig i'r weithdrefn negyddol.

Cyfyngiadau ar bwerau Gweinidogion Cymru

14. I'r graddau y maent yn arferadwy o ran Cymru, mae'r pwerau yn rhai cydredol, hynny yw gall Gweinidogion Cymru a Gweinidog y Goron wneud rheoliadau mewn perthynas â Chymru. Nid oes unrhyw ofynion i ymgynghori nac i gael cydsyniad pan fydd Gweinidog y Goron yn newid cyfraith ddatganoledig. Fel yr ydym eisoes wedi ei nodi mewn ymateb i Fil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael), mae'n hanfodol nad yw unrhyw bwerau a roddir i Weinidogion Llywodraeth y DU i wneud is-ddeddfwriaeth mewn meysydd datganoledig yn cael eu defnyddio onid ydynt wedi cael cydsyniad Gweinidogion Cymru ymlaen llaw. Roedd y Papur Gwyn ar

Fasnach yn awgrymu y byddid yn gofyn am gydsyniad o'r fath gan y Llywodraethau Datganoledig, ac rydym o'r farn y dylid cynnwys hyn ar wyneb y Bil. Ymhellach, fel y mae'r Bil wedi ei ddrafftio ar hyn o bryd, gosodir nifer o gyfyngiadau ar ddefnydd y Gweinidogion datganoledig o'r pwerau y darperir ar eu cyfer yn y Bil nad ydynt yn cael eu gosod ar Weinidogion y DU. Rydym o'r farn, fel mater o egwyddor, y dylai'r Gweinidogion datganoledig gael yr un pwerau mewn cysylltiad â materion sydd o fewn cymhwysedd datganoledig â'r rhai sy'n cael eu rhoi i Weinidogion y DU.

15. Mae **Atodlen 1** yn cynnwys cyfyngiadau ar sut y gall awdurdodau datganoledig ddefnyddio'r pwerau, sy'n adlewyrchu i raddau helaeth y mathau o gyfyngiadau a osodir ar bwerau Gweinidogion Cymru ar hyn o bryd o dan Fil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael), er enghraifft, ni ellir defnyddio'r pwerau-
- (a) i wneud darpariaeth a fyddai oddi allan i gymhwysedd y Cynulliad
 - (b) i addasu'r rhan honno o *acquis* yr UE sy'n cael effaith awtomatig yn y DU drwy adran 2(1) o Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972 ac a fydd yn cael ei hymgorffori yn y gyfraith ddomestig gan Fil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael)
 - (c) i wneud darpariaeth sy'n anghyson ag unrhyw addasiadau i'r corff hwnnw o gyfreithiau, a wneir gan Fil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) neu o dan y Bil hwnnw neu'r Bil hwn
 - (d) i wneud unrhyw un neu ragor o'r canlynol heb gydsyniad Gweinidog y Goron:
 - dod â rheoliadau i rym cyn y diwrnod ymadael
 - gwneud darpariaeth ynghylch trefniadau cwota (sy'n ymwneud â rhannu cyfrifoldeb o fewn y DU am gydymffurfio â rhwymedigaethau rhyngwladol) neu sy'n anghyson â hwy.

Rhesymau dros wneud y darpariaethau hyn ar gyfer Cymru yn y Bil Masnach

16. Mae Llywodraeth Cymru yn cytuno bod deddfwriaeth yn angenrheidiol er mwyn darparu eglurder a sicrwydd i fusnesau a defnyddwyr mewn perthynas â masnach wrth i ni ymadael â'r UE. Rydym yn derbyn y gallai achosion godi pan fyddai'n synhwyrol i Senedd y DU ddeddfu ar feysydd datganoledig, ond dylai hynny ddigwydd gyda chydsyniad y Llywodraethau Datganoledig yn unig, a dylid nodi hynny'n glir ar wyneb y Bil. Ymhellach, dylid cael cydraddoldeb rhwng y pwerau i wneud rheoliadau a roddir i Weinidogion y Goron ac, mewn cysylltiad â meysydd datganoledig, i Weinidogion Cymru. Mae'r cyfyngiadau ychwanegol a roddir ar Weinidogion Cymru yn y cyswllt hwn yn amhriodol. Bydd angen ystyried a ddylid rhoi cydsyniad deddfwriaethol ar gyfer y Bil hwn ai peidio yng nghyd-destun yr ymateb i'r gwelliannau a gyflwynir i ymdrin â'r materion hyn.

Goblygiadau ariannol

17. Er nad oes goblygiadau ariannol uniongyrchol ar gyfer Llywodraeth Cymru na'r Cynulliad yn codi o'r pwerau o dan y Bil, bydd gan ein cydberthnasau masnachol yn y dyfodol oblygiadau ariannol sylweddol, o ran eu heffaith economaidd gyffredinol ac o ran y cyllid sy'n deillio o'r UE ar hyn o bryd, fel a nodir yn *Diogelu Dyfodol Cymru*.

Casgliad

18. Mae Llywodraeth Cymru o'r farn ei bod yn briodol ymdrin â'r darpariaethau hyn yn y Bil DU hwn gan fod y Bil yn ymdrin â materion datganoledig a rhai nad ydynt wedi eu datganoli. O ran sicrhau cydlyniaeth, ystyrir mai deddfu drwy gyfrwng Bil ar gyfer y DU gyfan yw'r dull deddfwriaethol mwyaf effeithiol a chymesur o greu polisi masnach annibynnol ar gyfer y DU unwaith y bydd wedi ymadael â'r UE. Gallai trefniadau masnachu yn y dyfodol gael effaith sylweddol ar feysydd datganoledig, felly mae'n bwysig bod buddiannau Cymru yn cael eu hadlewyrchu'n ddigonol yn y Bil Masnach.

Ken Skates AC

**Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a Thrafnidiaeth
Rhagfyr 2017**